

Zorka (Zofia) Wollny

Zorka Wollny (1980) wykłada na Akademii Sztuki w Szczecinie. Oprócz serii onirycznych filmów, ma w swym dorobku cykl performance'ów, realizowanych w odniesieniu do instytucji muzealnych, funkcjonujących potem jako filmowa lub dźwiękowa dokumentacja. Jej realizacje były prezentowane w licznych instytucjach w Polsce i za granicą, m.in. we Włoszech, Wielkiej Brytanii, Niemczech i Kanadzie.

Projekty indywidualne:

- „Music from the White Cube” – z Anną Sz wajgier, Sierra Meteo, Edynburg 2010
- „Słopiewnie” – koncert nad jeziorem, z Anną Sz wajgier, Jelenia Góra 2010
- „Przesilenie letnie” – spektakl taneczny w ramach festiwalu teatralnego Malta, Poznań 2010
- „Sześć sylwetek na tle kolekcji” – performance taneczny, Muzeum Sztuki w Łodzi 2009
- „Ucieczka z kadru” – wystawa w Galerii Starter, Poznań 2008
- „Muzeum” – wystawa w Galerii Okna, CSW Zamek Ujazdowski, Warszawa 2008
- „Muzeum” – performance taneczny, Muzeum Narodowe w Krakowie 2006
- „Sabanci” – wystawa w Galerii Fait, Kraków 2005
- „Mieszkam w Ikea” – tygodniowy performance, Ikea Kraków 2004
- „Koncert na wysokie obcasy” – koncert, z Anną Sz wajgier, Kraków 2004
- „prowi_zorka i inni” – wystawa w ramach projektu „Komisariat”, Kraków 2003

Nagroda Arteonu

■ Miesięcznik o sztuce „Arteon” co roku przyznaje swoją nagrodę młodemu artyście działającemu w obrębie sztuk wizualnych, którego prace wyróżniają się oryginalnością i świeżością spojrzenia. Laureat wybierany jest nie przez członków redakcji, a Kapitułą Nagrody – cztery osoby wytypowane przez redakcję z grona polskich krytyków, kuratorów, historyków sztuki. Kapituła z kolei dokonuje wyboru spośród kilkudziesięciu nominacji, zgłaszanych wcześniej przez szerokie grono osób aktywnie działających na polskiej scenie artystycznej.

■ Tegoroczna Kapituła Nagrody Arteonu w składzie: Anna Mituś, Magdalena Ujma, Wojciech Kozłowski i Jarosław Lubiak postanowiła wyróżnić Zorkę Wollny za „intelektualne ożywienie, ciekawość świata i nietuzinkowe traktowanie – mogłoby się zdawać – oklepanych tematów; za zamiłowanie do współpracy oraz wrażliwość artystki na wizualny aspekt rzeczywistości; za empatię w stosunku do osób, które obserwuje; za wyczulenie na niuanse i pewną nienazywalną nawet jakość obrazu, atmosferę, przepływ emocji”. W uzasadnieniu werdyktu czytamy: „Zorka Wollny do sztuki uprawianej w Polsce wnosi na pewno wiarę w możliwość subtelного mówienia o życiu wewnętrznym, skupienia się w sztuce na relacjach międzyludzkich, na znalezieniu perspektywy wewnętrznej w badaniu tego, jak się odnaleźć w świecie; przynosi wiarę w rolę fantazji, posługiwanie się intuicją i swobodne czerpanie z różnych dziedzin kultury, bez popadania w papierową erudycję”.

■ Laureatami Nagrody Arteonu byli w ostatnich latach Oskar Dawicki (2009), Basia Bańda (2008), Rafał Jakubowicz (2007), Jarosław Kozakiewicz (2006) i Kamil Kuskowski (2005).

Nagroda Arteonu 2010 Zorka Wollny

„Złe sny”

„Złe sny”

Prace prezentowane na wystawie:

- „Przesilenie letnie”, audio, 13 min+ 2x wideo, 2x4 min, 2010 – dokumentacja spektaklu zrealizowanego we współpracy z Anną Szwejgier i Magdaleną Przybysz, performerzy: Alicja Biała, Sonia Borkowicz, Emilia Bromber, Elżbieta Czwartos, Daria Futkowska, Natalia Grubizna, Piotr Grzywacz, Joanna Jakubowska, Magdalena Jakubowska, Bartosz Kajmowicz, Szymon Kędziora, Scheherezade Kondratowicz, Marcin Mańkowski, Ewelina Pers, Marika Pyrszel, Agnieszka Sokolińska, Marek Szwedziak, Dagmara Wujewska.
- „Kurtyzana i pisklęta”, wideo, 11 min, 2010
- „100 lat w wieży”, wideo, 4 min, 2010
- „Czarny film”, wideo, 20 min, 2009

Kuratorka: Magdalena Moskalewicz

W pracach prezentowanych na wystawie „Złe sny” Zorka Wollny skupia się na marzeniach, snach, nocnych marach i iluzjach. Przygląda się utkanej z takich mentalnych obrazów cienkiej tkance snu, badając ją od zewnątrz i zaglądając pod jej powłokę.

W filmie „100 lat w wieży” (2010) artystka obserwuje sen jako stan ciała: delikatny uśmiech malujący się na twarzy śpiącej w wieży królowny – piękności, której włosy w trakcie wieloletniego snu pokryły się kurzem i w których zaległy się pajaki. W „Czarnym filmie” (2009) wchodzi do środka „snu czarnego jak smoła” i zainspirowana tekstami Sylvii Plath przygląda się lęgnącym się w jej marzeniach sennym nocnym marom, przybierającym postaci kobiet, którym narratorka daje się poprowadzić w osaczającą ciemność. Filmy te artystka pokazuje na różne sposoby. Twarz królowny z wieży odbija się promieniem światła od powierzchni zwierciadła, tym samym rozpraszając, dyseminując niedające się tutaj uchwycić sennie obrazy. Z kolei czarny film/sen, wręcz odwrotnie, projektowany jest na czarny ekran, co potęguje wrażenie pochtaniającej ciemności i wciąga tym samym widza w proces śnienia. Tak jak narratorka, widz „czuje tylko tę ciemność i nic więcej” i jest przy tym zmuszony do takiego samego wytężonego oglądu, z jakim boryka się we własnych nocnych marach.

Artystka snuje też inną, niepokojącą, senną opowieść: „Kurtyzana i pisklęta” (2010) to oparty na motywach z prozy Krzysztofa Niemczyka zestaw obrazów z życia bohemy, w którym do skrajności doprowadzona została

teatralizacja gestów i zachowań. Główna bohaterka, bezwolna kurtyzana płacząca się między odrzuceniem a zachwytem barowych towarzyszy, znajduje ostateczne wyzwolenie w oszałamiającym, ekstatycznym tańcu. Podobnie jak wcześniejsze upokorzenie, wyrażające się poprzez ingerencję w twarz kurtyzany, symboliczne oczyszczenie przychodzi przez obsypanie jej ciała białym pyłem. To niemal teatralny spektakl o samotności, niedopasowaniu do otoczenia i destrukcyjnej mocy kreatywnych impulsów.

Wspólna tym filmom specyficzna aura sprawia, że pokazywane w nich różne sennie wizje niepostrzeżenie splatają się w jedną. Łagodna, rozświetlona twarz śpiącej w wieży królowny przenika się z pomazaną rozmytym makijażem, zrezygnowaną i zniszczoną twarzą kurtyzany, a ta nakłada się na twarz nocnej zmory napotkanej w czarnym śnie, zuchwale puszczającej balony z gumy do żucia. Zorka Wollny śni nam wizualne opowieści o kobietach, a te marzenia sennie, naruszające ciekłą granicę pomiędzy teatrem życia, wyobraźnią a snem, są obrazami niepokojącymi i przyjemnymi zarazem.

Obok filmów, na wystawie prezentowana jest dokumentacja z performance „Przesilenie letnie” (Poznań 2010), przy produkcji którego artystka współpracowała z kompozytorką Anną Szwejgier oraz choreografką Magdaleną Przybysz. Ze współpracy tej powstał spektakl – wielowymiarowa sytuacja oparta z jednej strony na zrytualizowanych, powtarzalnych gestach zaobserwowanych w codziennym życiu, a z drugiej – na obecnych w kulturze mitach i toposach.

ORGANIZATORZY:


DOM WYDAWNICZY
KRUSZONA


art eon
magazyn o sztuce

PARTNER:


art stations
foundation
by Grażyna Kulczyk